

HO CHI MINH THOUGHT OF BUILDING A NEW CULTURE AND THE APPLICATION OF THE PARTY IN THE CURRENT PERIOD

Vo Hoang Dong

An Giang University, Vietnam National University Ho Chi Minh City, Viet Nam

Email address: vhdong@agu.edu.vn

<https://doi.org/10.51453/2354-1431/2023/848>

Article info

Received: 02/01/2023

Revised: 28/02/2023

Accepted: 15/03/2023

Keywords:

Policy, Communist Party of Vietnam, Ho Chi Minh Thought, new culture, application

Abstract:

Throughout His revolutionary activities, President Ho Chi Minh always pays attention to building and developing a new Vietnamese culture. In Ho Chi Minh thought, the issue of building a new culture have occupied important position and role and it has always borned the current affairs character. Using methods of document research, history, logic, analysis, and synthesis, this article focuses on clarifying the essential contents of building a new culture according to Ho Chi Minh thought, the application and results achieved in the construction and development of culture, and the people of the Communist Party of Vietnam in the current period. Through this research, it contributes to affirming the correctness of the Party's guidelines and policies on the construction and development of culture and the people of Vietnam, which are essential inherent strengths to ensure the country's sustainable development.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG NỀN VĂN HÓA MỚI VÀ SỰ VẬN DỤNG CỦA ĐẢNG TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Võ Hoàng Đông

Trường Đại học An Giang, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

Địa chỉ email: vhdong@agu.edu.vn

<https://doi.org/10.51453/2354-1431/2023/848>

Thông tin bài viết

Ngày nhận bài: 02/01/2023

Ngày sửa bài: 28/02/2023

Ngày duyệt đăng: 15/03/2023

Từ khóa:

Chủ trương, Đảng Cộng sản Việt Nam, Tư tưởng Hồ Chí Minh, văn hóa mới, vận dụng

Tóm tắt

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến việc xây dựng và phát triển nền văn hóa mới Việt Nam. Trong Tư tưởng Hồ Chí Minh, vấn đề xây dựng nền văn hóa mới có vị trí, vai trò quan trọng, luôn mang tính thời sự. Bằng việc sử dụng các phương pháp nghiên cứu tài liệu, lịch sử, logic, phân tích và tổng hợp, bài viết tập trung làm rõ những nội dung cơ bản về xây dựng nền văn hóa mới theo tư tưởng Hồ Chí Minh, sự vận dụng và kết quả đạt được trong xây dựng, phát triển nền văn hóa, con người của Đảng Cộng sản Việt Nam giai đoạn hiện nay. Qua đó, nghiên cứu góp phần khẳng định sự đúng đắn đường lối, chủ trương của Đảng về việc xây dựng và phát triển nền văn hóa, con người Việt Nam, là sức mạnh nội sinh quan trọng bảo đảm sự phát triển bền vững của đất nước.

1. Mở đầu

Trong di sản tư tưởng Hồ Chí Minh, vấn đề văn hóa luôn có một vị trí quan trọng. Đó là một kho báu văn hóa của dân tộc. Những tư tưởng, quan điểm của Người về văn hóa là một yếu tố cấu thành nền tảng, là cơ sở lý luận, kim chỉ nam để Đảng Cộng sản Việt Nam hoạch định đường lối, chủ trương, chính sách xây dựng và phát triển nền văn hóa của đất nước qua các thời kỳ cách mạng. Từ khi tiến hành công cuộc đổi mới đến nay, nhờ biết vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh và tăng cường tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận về văn hóa, Đảng ta đã có sự đổi mới nhận thức về văn hóa và từng bước hoàn thiện chủ trương, chính sách để xây dựng, phát triển nền văn hóa phù hợp hơn với yêu cầu thực tiễn. Vì thế, nền văn hóa nước ta có những chuyển biến tích cực và đạt

được nhiều kết quả quan trọng. Hiện nay, trước những tác động tích cực và tiêu cực của quá trình hội nhập quốc tế, kinh tế thị trường cũng như từ chính quá trình xây dựng, đã và đang đặt ra cho sự phát triển văn hóa Việt Nam những yêu cầu mới thì đòi hỏi chúng ta phải tìm về di sản tư tưởng Hồ Chí Minh, đặc biệt là tư tưởng của Người về văn hóa, về xây dựng nền văn hóa mới để vận dụng vào việc xây dựng và thực hiện các chủ trương, chính sách ngày càng hoàn thiện, toàn diện và sâu sắc, khơi dậy những giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa thế giới, hội nhập quốc tế, đáp ứng yêu cầu thời đại mới.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phối hợp các phương pháp nghiên cứu: phân tích, tổng hợp, hệ thống hóa những nội dung

cơ bản trong tư tưởng Hồ Chí Minh về nền văn hóa mới. Sử dụng phương pháp nghiên cứu thực tiễn nhằm phân tích làm sáng tỏ nội dung Đảng Cộng sản Việt Nam vận dụng quan điểm Hồ Chí Minh về xây dựng nền văn hóa mới trong giai đoạn hiện nay.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Khái quát những nội dung cơ bản trong tư tưởng Hồ Chí Minh về nền văn hóa mới

Chủ tịch Hồ Chí Minh đưa ra định nghĩa về văn hóa: “Văn hóa là sự tổng hợp của mọi phương thức sinh hoạt cùng với biểu hiện của nó mà loài người đã sản sinh ra nhằm thích ứng những nhu cầu đời sống và đòi hỏi của sự sinh tồn”[7, tr.458]. Không dừng lại ở đó, Người còn nêu lên 5 điểm lớn xây dựng nền văn hóa mới: “1. Xây dựng tâm lý: tinh thần độc lập tự cường; 2. Xây dựng luân lý: biết hy sinh mình, làm lợi cho quần chúng; 3. Xây dựng xã hội: mọi sự nghiệp có liên quan đến phúc lợi của nhân dân trong xã hội; 4. Xây dựng chính trị: dân quyền; 5. Xây dựng kinh tế”[7, tr.458]. Qua đó, ta thấy rằng nền văn hóa mới theo quan điểm của Hồ Chí Minh chứa đựng nhiều nội dung phong phú rộng lớn, liên quan tới các vấn đề như ý thức độc lập tự chủ, tự lực tự cường, chống chủ nghĩa cá nhân, luôn biết đặt lợi ích của nhân dân, của tổ quốc lên trên hết, trước hết; quyền làm chủ, bình đẳng, tự do, hạnh phúc tức là dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh. Đó là mối quan hệ giữa giáo dục đạo đức và pháp luật, khai thác truyền thống dân chủ xóm làng, để xây dựng một xã hội mới, một nền văn hóa mới được điều hành bằng luật. Trong xã hội mới, người dân phải biết nghĩa vụ, quyền lợi và biết hưởng hạnh phúc, quyền dân chủ mà mình được hưởng. Từ đó xuất hiện một nền dân chủ cao, thật sự, chứa đựng quan hệ tốt đẹp giữa người với người. Nền văn hóa mới là xác lập quan hệ giá trị mới trên nền tảng và kế tục giá trị truyền thống, bù đắp những thiếu hụt những giá trị truyền thống và tạo tiền đề để hình thành giá trị tương lai. Hệ thống giá trị tinh thần của mỗi dân tộc hình thành nên bản sắc của mỗi dân tộc, văn hóa thực chất là cái để phân biệt dân tộc này với dân tộc khác. Hồ Chí Minh cho rằng phải giữ gìn và phát huy bản sắc dân tộc, lấy văn hóa xưa để bồi đắp cho văn hóa nay. Đồng thời Người cũng cho rằng khi phát huy vốn cũ quý báu của văn hóa dân tộc tức là khôi phục những gì tốt đẹp, phải loại dần ra cái gì là không tốt, không phù hợp. Hồ Chí Minh cũng chỉ ra là chúng ta phải biết học tập cái hay, cái tốt của văn hóa thế giới, trên cơ sở phát huy cái gốc của văn hóa dân tộc.

Hồ Chí Minh luôn coi trọng sự nghiệp xây dựng văn hóa nước nhà, coi đó là một phần việc quan trọng của cách mạng. Theo Người: Trong sự nghiệp vĩ đại kháng

chiến kiến quốc của dân tộc ta, văn hóa gánh một phần rất quan trọng. Người đánh giá cao vai trò dẫn dắt định hướng xã hội của văn hóa - Văn hóa soi đường cho quốc dân đi. Vì thế, ngay từ những năm đầu sau Cách mạng Tháng Tám, Người đã liên tiếp viết hai tác phẩm “Đời sống mới” và “Sửa đổi lối làm việc” để kêu gọi, động viên, hướng dẫn nhân dân, cán bộ học tập, thực hiện. Người cũng luôn nhấn mạnh, trong công cuộc kiến thiết nước nhà có bốn vấn đề phải chú ý đến, phải coi trọng ngang nhau: Chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa. Người thường nói, “phải làm cho văn hóa ăn sâu vào tâm lý quốc dân” với mong muốn làm sao cho văn hóa bồi đắp, vun đắp những tình cảm lớn như lòng yêu nước, tình yêu thương con người, yêu chân - thiện - mỹ, yêu sự chân thật, ghét những thói hư tật xấu và coi đó là thứ giặc nội xâm rất nguy hiểm. Khi nói “Văn hóa soi đường cho quốc dân đi” chính là Người muốn nhấn mạnh vai trò soi rọi, mở mang tầm nhìn, trí tuệ, tâm hồn, tình cảm cho con người, văn hóa giúp cho lý trí con người thêm sáng suốt, tình cảm con người thêm cao đẹp.

Quan điểm xuyên suốt trong tư tưởng Hồ Chí Minh là văn hóa phải phụng sự nhân dân, lấy hạnh phúc của nhân dân, của dân tộc làm cơ sở. Người nêu rõ: “Nền văn hóa mới của Việt Nam phải lấy hạnh phúc của nhân dân, của dân tộc làm cơ sở. Phải học lấy những điều tốt đẹp của văn hóa nước ngoài tạo ra nền văn hóa Việt Nam, sao cho văn hóa mới phải sửa đổi được tham nhũng, lười biếng, phù hoa, xa xỉ, phải làm cho ai cũng có lý tưởng tự chủ, độc lập”[6, tr.321]. Nền văn hóa mới theo Hồ Chí Minh có nhiệm vụ xóa bỏ những tàn dư lạc hậu của chế độ cũ và xây dựng nội dung mới của nền văn hóa cách mạng. Trong tác phẩm *Đời sống mới*, Người chỉ rõ: “Đời sống mới không phải cái gì cũ cũng bỏ hết, không phải cái gì cũng làm mới. Cái gì cũ mà xấu thì phải bỏ... Cái gì cũ mà tốt thì phải phát triển thêm. Cái gì mới mà hay thì ta phải làm”[8, tr.246]. Nền văn hóa mới chỉ có thể xác lập khi các tầng lớp nhân dân đều thấm nhuần tinh thần tự giác, tự chủ, tích cực tham gia. Người nói: Nếu mọi người đều cố gắng làm đúng đời sống mới thì dân tộc nhất định sẽ phú cường. Là một nhà văn hóa lớn, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhận thức sâu sắc vai trò của văn hóa trong việc nâng cao dân trí. Ngay từ những ngày đầu cách mạng, một trong ba nhiệm vụ cấp bách được Hồ Chí Minh đề ra là diệt giặc dốt, bởi theo Người “Một dân tộc dốt là một dân tộc yếu”. Với tầm nhìn xa rộng đó, các lớp bình dân học vụ đã nhanh chóng được triển khai trong toàn quốc, đem lại những kết quả kỳ diệu, chỉ một năm sau Cách mạng tháng Tám, đã có 2,5 triệu người dân biết đọc, biết viết quốc ngữ.

Trong sự nghiệp xây dựng nền văn hóa mới, bên cạnh việc đề cao tính dân tộc, Người cũng luôn chú trọng tới tính khoa học và đại chúng. Người thường nói: Cái văn hóa mới này cần phải có tính khoa học, tính đại chúng, thì mới thuận với trào lưu tiến hóa của tư tưởng hiện đại. Nay nước ta đã được độc lập, tinh thần được giải phóng, cần phải có một nền văn hóa hợp với khoa học và hợp với cả nguyện vọng của nhân dân. Người thường căn dặn những người làm công tác văn hóa, văn nghệ phải đi sâu vào thực tế cuộc sống, hiểu được tâm tư tình cảm, nguyện vọng, thị hiếu... của nhân dân để từ đó sáng tác phục vụ nhân dân một cách tốt nhất, đồng thời Người cũng luôn uốn nắn, phê bình lối nói, lối viết và lối sáng tác xa rời quần chúng, không phù hợp với trình độ và thị hiếu thẩm mỹ của các tầng lớp nhân dân. Cùng với việc đề cao và phát huy cái gốc của văn hóa truyền thống, lấy văn hóa xưa để bồi đắp cho văn hóa nay, khôi phục những gì tốt đẹp của quá khứ và loại bỏ dần những gì không tốt, không phù hợp. Người cho rằng, chúng ta phải biết học tập cái hay, cái tốt của văn hóa thế giới, tiếp thu những gì tinh túy của văn hóa nhân loại.

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, xây dựng văn hóa mới phải đi đôi với xây dựng con người mới. Theo Người: “Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội, phải có con người xã hội chủ nghĩa”[9, tr.604]. Trong quá trình xây dựng và bảo vệ đất nước, nhân tố quyết định thắng lợi chính là con người. Con người thực sự là nguồn lực của mọi nguồn lực, khởi đầu của mọi sức mạnh, quyết định sự phát triển và phồn thịnh của mỗi quốc gia. Trong tác phẩm *Đời sống mới*, Người chỉ rõ mối quan hệ then chốt này: “Nếu người này cũng xấu, người kia cũng xấu, thì thành làng xấu, nước hèn. Nếu mỗi người đều tốt, thì thành làng tốt, nước mạnh. Người là gốc của làng nước”[10, tr.117]. Con người mới theo tư tưởng Hồ Chí Minh phải là người vừa “hồng” vừa “chuyên”, có cả “tài” và “đức”, bởi người có tài mà không có đức là người vô dụng. Người có đức mà không có tài làm việc gì cũng khó. Người còn ví người có đức mà không có tài giống như ông bụt ngồi trong chùa, chẳng giúp được cho ai. “Đức” ở đây bao gồm những phẩm chất tốt đẹp của con người, tiêu biểu là các đức tính: Cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư... “Tài” hàm chứa những gì liên quan đến tư chất, năng lực, chuyên môn, nghiệp vụ... Đạo đức và năng lực phải hòa quyện với nhau, giúp mỗi người thực hiện sứ mệnh cao cả của mình, đem lại hạnh phúc cho bản thân, gia đình, cộng đồng và dân tộc. Trong quá trình xây dựng con người, Hồ Chí Minh luôn đề cao việc xây dựng đạo đức, coi đức là nền tảng, là cái gốc của người cách mạng. Người cho rằng, đạo đức là nguồn nuôi dưỡng và phát triển con người, như cái gốc của cây, như ngọn nguồn của sông

sông. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân. Chính vì vậy, theo Người, sự nghiệp xây dựng con người phải bắt đầu từ những phẩm chất này, tạo ra những con người “tài, đức vẹn toàn” để xây dựng đất nước. Người luôn nhắc nhở, giáo dục phải toàn diện: đức, trí, lao động, thể, mỹ. Những mặt ấy thống nhất với nhau, tạo điều kiện cho nhau, giúp cho con người phát triển cả về thể chất lẫn tinh thần, hoàn thiện mình để đạt được hiệu quả công việc cao nhất, hoàn thành tốt nhất vai trò của một công dân.

3.2. Đảng Cộng sản Việt Nam vận dụng quan điểm Hồ Chí Minh về xây dựng nền văn hóa mới trong giai đoạn hiện nay

Những quan điểm của Hồ Chí Minh về xây dựng nền văn hóa mới đã trở thành kim chỉ nam cho Đảng, Nhà nước và nhân dân ta ra sức phấn đấu, xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Hội nghị Trung ương 5 khóa VIII (7/1998) đã ban hành nghị quyết chuyên đề về “Xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc”, Nghị quyết nêu lên 5 quan điểm chỉ đạo văn hóa, khẳng định văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu vừa là động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội. Nghị quyết đã bổ sung và phát triển toàn diện, sâu sắc đường lối xây dựng, phát triển nền văn hóa Việt Nam phù hợp với thực tiễn đất nước trong giai đoạn mới, phù hợp với xu hướng phát triển của thời đại từ quan niệm về văn hóa, ví thế, vai trò của văn hóa đối với sự phát triển.

Đại hội IX của Đảng (4/2001), đặt ra yêu cầu cần phải “Hướng mọi hoạt động văn hóa vào việc xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện về chính trị, tư tưởng, trí tuệ, đạo đức, thể chất, năng lực sáng tạo, có ý thức cộng đồng, lòng nhân ái, khoan dung, tôn trọng nghĩa tình, lối sống có văn hóa, quan hệ hài hòa trong gia đình, cộng đồng và xã hội”[1, tr.143]. Đại hội lần thứ X của Đảng (4/2006) khẳng định tiếp tục phát triển sâu rộng, nâng cao chất lượng nền văn hóa, gắn kết chặt chẽ và đồng bộ hơn với phát triển kinh tế - xã hội, làm cho văn hóa thấm sâu vào mọi lĩnh vực của đời sống xã hội.

Việc xây dựng nền văn hóa mới của Việt Nam - nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc đã góp phần làm cho “Đời sống văn hóa của nhân dân ngày càng phong phú, nhiều giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc được phát huy, nhiều chuẩn mực văn hóa, đạo đức mới được hình thành. Sản phẩm văn hóa, văn học nghệ thuật ngày càng phong phú, đa dạng; công nghệ thông tin, nhất là thông tin đại chúng có bước phát triển mạnh mẽ. Nhiều phong trào, hoạt động văn hóa đạt được những kết quả cụ thể, thiết thực; phát huy được truyền

thống văn hóa gia đình, dòng họ, cộng đồng...”[2]. Tuy nhiên, về mặt hạn chế, Đảng ta cho rằng: “So với những thành tựu trên lĩnh vực chính trị, kinh tế, quốc phòng, an ninh, đối ngoại, thành tựu trong lĩnh vực văn hóa chưa tương xứng; chưa đủ để tác động có hiệu quả xây dựng con người và môi trường văn hóa lành mạnh. Tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong Đảng và trong xã hội có chiều hướng gia tăng”[2]. Trước thực trạng đó, tại Hội nghị Trung ương 9 khóa XI, Đảng đã ban hành Nghị quyết số 33-NQ/TW về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước” đặt ra mục tiêu phát triển cao hơn là “xây dựng nền văn hóa và con người Việt Nam phát triển toàn diện”, cụ thể là “hoàn thiện các chuẩn mực giá trị văn hóa và con người Việt Nam”. Nghị quyết này là sự phát triển tư duy lý luận của Đảng, sự sáng tạo của Đảng trong nhận thức về vị trí, vai trò của văn hóa, đặc biệt là yếu tố con người, trong xác định phương hướng, động lực và đặc thù của hoạt động xây dựng và phát triển văn hóa, con người.

Đại hội XII của Đảng (1/2016) xác định “Xây dựng nền văn hóa và con người Việt Nam phát triển toàn diện, hướng đến chân - thiện - mỹ, thấm nhuần tinh thần dân tộc, nhân văn, dân chủ và khoa học... *Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện* phải trở thành một mục tiêu của chiến lược phát triển. Đúc kết và xây dựng hệ giá trị văn hóa và hệ giá trị chuẩn mực của con người Việt Nam thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế” [3, tr.126-127]. Cuối nhiệm kỳ, Bộ Chính trị khóa XII ban hành Kết luận số 76-KL/TW (4/6/2020) về “Tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa XI về Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”, trong đó đã xác định các nội dung, định hướng lớn như: Xây dựng và phát triển văn hóa, con người là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của cả hệ thống chính trị; Văn hóa là hồn cốt của dân tộc, là nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, là sức mạnh nội sinh quan trọng bảo đảm sự phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh;...

Trên cơ sở kế thừa các Nghị quyết chuyên đề về văn hóa ở các nhiệm kỳ trước, Đại hội XIII của Đảng (1/2021) tiếp tục xác định: “Phát triển con người toàn diện và xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc để văn hóa thực sự trở thành sức mạnh nội sinh, động lực phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc” [4, tr.330]. Theo đó, Đại hội nhấn mạnh cần “Tập trung nghiên cứu, xác định và triển khai xây dựng

hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa và chuẩn mực con người gắn với giữ gìn, phát triển hệ giá trị gia đình Việt Nam trong thời kỳ mới” [5, tr.143] và “Chủ động, tích cực hội nhập quốc tế về văn hóa, xây dựng Việt Nam thành địa chỉ hấp dẫn về giao lưu văn hóa quốc tế” [5, tr.147]. Đây là vấn đề cốt lõi mang tính định hướng việc xây dựng, phát huy giá trị văn hóa và con người Việt Nam những năm tới.

Tại Hội nghị văn hóa toàn quốc của Đảng vào ngày 24/11/2021, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng cho rằng chúng ta cần tập trung thực hiện thật tốt một số nhiệm vụ trọng tâm để tiếp tục xây dựng, giữ gìn, chấn hưng và phát triển nền văn hóa của dân tộc như: (1) khơi dậy mạnh mẽ hơn nữa tinh thần yêu nước, ý chí tự cường, tinh thần đoàn kết, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc của toàn dân tộc; phát huy cao độ những giá trị văn hóa, sức mạnh và tinh thần cống hiến của mọi người Việt Nam, tạo nguồn lực nội sinh và động lực đột phá để thực hiện thành công mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2025, 2030, tầm nhìn 2045; (2) xây dựng con người Việt Nam thời kỳ đổi mới, phát triển, hội nhập với những giá trị chuẩn mực phù hợp, gắn với giữ gìn, phát huy giá trị gia đình Việt Nam, hệ giá trị văn hóa, giá trị của quốc gia - dân tộc; kết hợp nhuần nhuyễn những giá trị truyền thống với giá trị thời đại; (3) phát triển toàn diện và đồng bộ các lĩnh vực văn hóa, môi trường văn hóa, đời sống văn hóa;... [11].

Trên cơ sở đường lối, quan điểm chỉ đạo của Đảng, qua 35 năm đổi mới, trên lĩnh vực xây dựng, phát triển nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc đã đạt được một số thành tựu cơ bản như: nhận thức về văn hóa ngày càng toàn diện và sâu sắc hơn trên các lĩnh vực, các loại hình; các sản phẩm văn hóa ngày càng đa dạng, phong phú, đáp ứng yêu cầu mới, nhiều mặt của xã hội. Nhiều giá trị văn hóa truyền thống và di sản văn hóa của dân tộc được kế thừa, bảo tồn và phát triển. Văn hóa trong chính trị và trong kinh tế bước đầu được coi trọng và phát huy hiệu quả, tích cực. Công nghiệp văn hóa và thị trường văn hóa có bước khởi sắc. Hoạt động giao lưu, hợp tác quốc tế về văn hóa không ngừng được mở rộng, góp phần làm phong phú hơn đời sống văn hóa trong nước và quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam ra thế giới. Xây dựng con người Việt Nam đang từng bước trở thành trung tâm của chiến lược phát triển kinh tế - xã hội. Việc đấu tranh, phê phán, đẩy lùi cái xấu, cái ác, cái lạc hậu, chống các quan điểm, hành vi sai trái gây tác hại đến văn hóa, lối sống được chú trọng. Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, “Xây dựng nông thôn mới”, các phong trào thi đua yêu nước, xóa đói giảm nghèo, đền ơn đáp nghĩa,... đạt được những kết quả

tích cực, tạo môi trường tốt để nuôi dưỡng, phát huy những giá trị nhân văn của dân tộc, củng cố niềm tin của nhân dân đối với sự nghiệp xây dựng nền văn hóa nói riêng, xây dựng và phát triển đất nước nói chung.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu đạt được, sự nghiệp xây dựng văn hóa, phát triển con người trong những năm vừa qua vẫn còn những thách thức. Việc xây dựng thể chế văn hóa vẫn chưa đồng bộ và hiệu quả. Những năm gần đây, đạo đức trong xã hội có chiều hướng xuống cấp đáng lo ngại. Hiện tượng phai nhạt lý tưởng, lối sống thực dụng, vị kỷ, vô cảm; sự vô trách nhiệm, thiếu kỷ luật trong lao động, hoạt động công vụ; một số biểu hiện, xu hướng lệch lạc trong sáng tác, trình diễn, cảm thụ văn học, nghệ thuật,... chưa được khắc phục. Môi trường văn hóa bị ô nhiễm và có những diễn biến phức tạp. Chất lượng sáng tạo các giá trị văn hóa mới còn nhiều hạn chế, ít các công trình, tác phẩm có giá trị tư tưởng, nghệ thuật, khoa học cao. Hoạt động văn học, nghệ thuật, báo chí, xuất bản chưa gắn bó thường xuyên, chặt chẽ, chưa phục vụ tích cực yêu cầu phát triển văn hóa, xây dựng con người. Hiệu quả hội nhập quốc tế về văn hóa còn một số mặt bất cập. Nhiều sản phẩm văn hóa không phù hợp với truyền thống văn hóa của dân tộc, thậm chí độc hại, ảnh hưởng tiêu cực đối với thị hiếu, lối sống của một phần không nhỏ người dân, đặc biệt là thế hệ trẻ,...

4. Kết luận

Việc nghiên cứu, tìm hiểu tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng, phát triển nền văn hóa mới có thể tìm ra lời giải đáp cho các vấn đề về xây dựng các giá trị văn hóa, lối sống của con người Việt Nam trong điều kiện phát triển hội nhập quốc tế sâu rộng như hiện nay. Qua đó, Đảng Cộng sản Việt Nam **đã từng bước xây dựng và hoàn thiện đường lối, chủ trương về văn hóa**, là nền tảng vững chắc để tạo ra những chuyển biến tích cực trong xây dựng nền văn hóa và con người. Hiện nay, đứng trước những vấn đề mới, phức tạp từ bối cảnh, tình hình khách quan trong và ngoài nước cũng như những nhu cầu nội tại xuất phát từ chính đời sống văn hóa, đang đặt ra nhiều vấn đề đòi hỏi cần phải đổi mới mạnh mẽ, toàn diện việc xây dựng, ban hành và thực thi thể chế, chính sách, thực hiện đồng bộ các giải pháp để chấn hưng và xây dựng thành công một nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, **để văn hóa thực sự trở thành sức mạnh nội sinh**, là mục tiêu và động lực phát triển bền vững đất nước, con người là trung tâm trong chiến lược phát triển.

REFERENCES

- [1] Communist Party of Vietnam (2016). *Complete Party documents*, vol.60, the Truth National Political Publishing House, Hanoi.
- [2] Communist Party of Vietnam (2014). *Resolution No. 33-NQ/TW of the 11th Central Committee on building and developing Vietnamese culture and people to meet the requirements of national sustainable development*. May 14, 2014.
- [3] Communist Party of Vietnam (2016). *The documents of the 12th National Congress*, National Political Publishing House, Hanoi.
- [4] Communist Party of Vietnam (2021). *The documents of the 13th National Congress*, vol.2, National Political Publishing House, Hanoi.
- [5] Communist Party of Vietnam (2021). *The documents of the 13th National Congress*, vol.1, National Political Publishing House, Hanoi.
- [6] Ho Chi Minh National Academy of Politics, Ho Chi Minh Institute and Party leaders. (2016). *Ho Chi Minh's biographical Chronicle*, vol.3, National Political Publishing House, Hanoi.
- [7] Minh, H.C. (2011). *Complete works*, vol.3, National Political Publishing House, Hanoi.
- [8] Minh, H.C. (2011). *Complete works*, vol.7, National Political Publishing House, Hanoi.
- [9] Minh, H.C. (2011). *Complete works*, vol.12, National Political Publishing House, Hanoi.
- [10] Minh, H.C. (2011). *Complete works*, vol.5, National Political Publishing House, Hanoi.
- [11] Trong, N. P. (2021). *Speech at the National Cultural Conference on implementing the Resolution of the 13th National Congress of the Party*, Nov 24, 2021.